

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.548/2018/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a **jogi ügyvivő neve (címe)**, az **ügyvivő főtitkár 1 neve (címe)** és az **ügyvivő főtitkár 2 neve (címe)** által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti székhelyű felperesnek – a dr. Horváth Lajos ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti lakos alperes ellen tagdíj megfizetése iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2018. március 29. napján kelt 13.P.20.439/2017/21. számú ítélete ellen az alperes részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 15.000,- (Tizenötezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az alperes 2009. augusztus 4-től teljes jogú tagja a felperesnek. Belépési nyilatkozatában vállalta, hogy a tagdíj fizetésére vonatkozó kongresszusi határozatnak eleget tesz.

Az ekkor hatályos alapszabály 24. a) pontja a tag kötelezettségévé tette a szakszervezeti tagdíj fizetését. Rögzítette, a tagsági viszony a tag kilépési nyilatkozatával, halálával, illetve kizárásával szüntethető meg. Ez utóbbira a tag alapszabállyal ellentétes magatartása, a szakszervezet céljainak veszélyeztetése, azzal ellentétes tevékenység végzése, valamint 3 havi tagdíj nemfizetés vezethet (26. pont).

Az alapszabály 2010. szeptember 24-i módosításával a tagsági viszony megszűnésének esetköre kiegészült a tagdíj fizetés 3 havi, önhibából történő elmulasztásával (33. c) pont). Ebben az esetben a tagdíj nemfizetés megállapítása után ha a felszólítást követő 8 munkanapon belül a tag a tartozását nem rendezi, a nyilvántartásból automatikusan törölni kell.

A 2013. május 5-én módosított okirat tagdíj elmaradás esetére részletezte a tagsági jogviszony törlésére vonatkozó eljárást, a határozathozatal módját, a jogorvoslat lehetőségét. Rögzítette, pártoló tag lehet az a magyar- és külföldi természetes vagy jogi személy, aki a teljes jogú tagsági körön kívül esik, elfogadja az **(alperes neve)** célkitűzéseit, és azt rendszeresen vagy időszakonként anyagilag is támogatja legalább az alapszabályban előírt pártoló tagsági díj formájában (18. b) pont). A tagnak az alapszabály a tagsági viszony megszüntetése esetére biztosította a kilépés lehetőségét.

Az alperes szolgálati jogviszonya 2013. július 22-én megszűnt, azt a felperes felé nem jelentette be, kilépési nyilatkozatot nem tett.

Az alperes 2012. január 1. óta nem fizetett tagdíjat, ezért a felperes 2016. július 1. napjával tagsági viszonyát kizárással megszüntette. A határozat ellen a tag bírósági eljárást nem kezdeményezett.

A felperes 2016. június 20-án kelt levelével felszólította az alperest az elmaradt tagdíj megfizetésére, aminek nem tett eleget.

A felperes keresetében 55.200,- forint, 2012. január 1. és 2016. június 30. között felmerült elmaradt tagdíj és ennek középarányos időtől járó késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét arra alapította, hogy az alperes belépési nyilatkozatával elfogadta a felperesi alapszabályt, közte a tagdíjfizetés kötelezettségét, melynek 2012 januárjától – fizetési felszólítás ellenére – nem tett eleget. Utalt arra, hogy jogszabályváltozás folytán 2012. január 2-től a munkáltató már nem vonhatta le és folyósíthatta a tagok által teljesítendő tagdíjat, azt a tagnak kellett befizetnie. A BH2000.36. számú eseti döntésre hivatkozva előadta, a tagdíj nemfizetés nem vezethet a tagsági jogviszony automatikus megszűnéséhez. Keresetének jogalapjaként – többek között – az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 62. § (3) bekezdés c) pontját jelölte meg.

Az alperes ellenkérelmében a követelést a 2013. július 22-ig, szolgálati jogviszonya megszűnéséig fennálló időre nem vitatta, ezt meghaladóan azonban a kereset elutasítását kérte, véleménye szerint ugyanis nem vált pártoló taggá, következésképpen tagdíjfizetési kötelezettség sem terheli.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a kereset szerint 55.200,- forint és késedelmi kamata megfizetésére kötelezte. Indokolása szerint az alapszabályi rendelkezések a tagdíjfizetési kötelezettség elmulasztásához nem fűzik automatikusan a tagsági viszony megszűnését, az csak a kizárás és a hozzá kapcsolódó eljárási rend betartásával következhet be. A felperes a kizárási eljárást lefolytatta, az alperes tagsági viszonyát 2016. június 30. napjával szüntette meg. Hozzáátette, az alapszabály arra nézve nem ír elő kötelezettséget, hogy a tagdíj nem fizetése esetén a szakszervezetnek azt mennyi időn belül kell érvényesítenie. Rámutatott, az alperes szolgálati viszonyának megszűnését követően már nem volt teljes jogú tagja a szakszervezetnek, azonban pártoló taggá sem vált. Ugyanakkor az alapszabály rendelkezéseiből adódóan a pártoló tagság megszűnésére is az általános szabályok az irányadók, vagyis a teljes jogú és pártoló tagság megszűnéséhez is külön eljárásra, vagy nyilatkozatra van szükség. Az alperes nem vitatta, hogy szolgálati viszonya megszűnését követően kilépési nyilatkozatot nem tett, következésképpen kizárásig tagdíjfizetési kötelezettség terhelve.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést elsősorban annak részbeni megváltoztatása és a marasztalás 3.000,- forintra történő leszállítása, másodlagosan hatályon kívül helyezése érdekében. Előadta, az alapszabály rendelkezése szerint a tagdíj 3 hónapon túli késedelme esetén a tagsági viszony megszűnik. Kiemelte, a fizetési kötelezettség elmulasztása esetére a bírói gyakorlat elvárja a szervezettől a mihamarabbi írásbeli felszólítást. Véleménye szerint a kizárási eljárás a jogvita elbírálása szempontjából irreleváns, hiszen a kifejtettek szerint tagsági jogviszonya automatikusan, 2012. március 31-én – nem kizárással – szűnt meg.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében elsősorban a fellebbezés elkésettségére hivatkozott. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokai folytán. Hangsúlyozta, a tagsági viszony automatikusan nem szűnhet meg.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítéletábla mindenekelőtt a fellebbezés esetleges elkésettségét vizsgálta. Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletét 2018. május 3-án vette át, ehhez képest május 18-án postára adott fellebbezése nem késett el (Pp. 234. § (1) bekezdés). Az a hiány, hogy jogorvoslati kérelmét jogi képviselő nélkül adta be, hiánypótlás keretében orvosolható (Pp. 225. § (2) bekezdés, 73/B. § (4) bekezdés, BDT2013.2987.). Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően járt el és 23. számú végzésében a megjelölt hiány pótlására 15 napos határidőt engedélyezett. Mivel a hiányt az alperes pótolta, a

joghatályos fellebbezés május 31-én megérkezett az elsőfokú bírósághoz, azt érdemben kellett vizsgálni.

Az egyesülés joga alapvető jog. Az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van arra, hogy másokkal szervezeteket, vagy közösségeket hozzon létre, és azok tevékenységében szerepet vállalhasson. Az egyesülési jog alapján a magánszemélyek, a jogi személyek, valamint ezek jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetei – tevékenységük célja és alapítóik szándéka szerint – civil szervezetet hozhatnak létre és működtethetnek. Ebbe a körbe sorolható mindenekelőtt az egyesület, a szakszervezet és az érdekképviselői szervezet. A Ptk. az egyesületet tekinti a civil szervezetek alaptípusának, a szakszervezet és más érdekképviselői szervezetek az egyesület speciális formáiként foghatók fel.

A jogvita elbírálására a 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 11. § (1) bekezdése folytán az 1959. évi IV. (rPtk.) rendelkezéseit kell alkalmazni. Ennek 61. § (1) bekezdése szerint az egyesület olyan Magyarországon önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, amely az alapszabályában meghatározott célra alakul, nyilvántartott tagsággal rendelkezik és céljának elérésére szervezi tagjai tevékenységét. Az egyesület alapszabályában kell rendelkezni – egyebek mellett – a tagsági jogviszony keletkezésének és megszűnésének módjáról és feltételeiről.

A tag alapszabályban vállalt kötelezettsége a tagdíj megfizetése. A felperes alapszabályai rögzítik a tagsági viszony megszűnésének eseteit. Ezek között sorolta fel előbb kizárásra vezető okként, utóbb pedig önálló esetként a tagdíjfizetés 3 havi, önhibából történő elmulasztásának következményeit.

Miután az egyesületi szerveződés önkéntessége azt jelenti, hogy a tag önként dönt az egyesületben történő részvételéről és egyesületi tagságának megszüntetéséről, a bírói gyakorlat nem ismeri el a tagsági jogviszony megszűnésének automatikus eseteit. Ahhoz, hogy a tag tagsági jogviszonya saját döntésén túl más módon is megszűnhessen, megszüntethető legyen, az egyesület alapszabályában rendelkezni kell a megszűnési módokról. Ennek megfelelően több döntésében kifejtve a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) nem fogadta el a tagsági jogviszonyt automatikusan megszüntető okként azt, amikor a tag a tagdíjat nem fizette meg (BH 2000.274., BH 2000.36., KGD 2002.241.). Ez azt jelenti, hogy a tagsági viszony megszűnésének kimondását, mint jogkövetkezmény alkalmazását megelőzően szükséges figyelmeztetni a tagdíjfizetéssel elmaradt tagot a mulasztáshoz fűződő jogkövetkezményekről való tájékoztatás mellett, csak ezt követően dönthet a szervezet a tagsági viszony megszüntetéséről, illetve állapíthatja meg annak megszűnését.

A felperesi alapszabályok tagdíj nemfizetés esetére alkalmazott automatikus jogviszony megszűnéséről nem szólnak. A 2005. október 20-án és 2013. május 5-én módosított létesítő okiratok részletesen tartalmazzák a kizárásra vezető eljárás szabályait, a határozathozatal módját, tartalmát, a tagot megillető jogorvoslati lehetőséget. Ezek semmiképpen sem az alperesi érvelést támasztják alá, így önmagában az, hogy a tag 3 hónapig nem fizet tagdíjat, külön eljárás nélkül tagsági viszonyának megszűnéséhez nem vezethet. Lényegét tekintve a 2010. szeptember 24-én kelt – az alperes tagdíjfizetésének elmaradásakor hatályos – alapszabály is hasonló, hiszen eszerint is fizetési felszólításnak kell megelőznie a tag nyilvántartásból való törlését. Önmagában tehát egyik alapszabály rendelkezéseiből sem lehet arra a következtetésre jutni, hogy ha a tag 3 hónapig nem fizet tagdíjat, ezzel úgy tekintheti, mintha minden további eljárás és értesítés nélkül, az ezt követő naptól már nem lenne tagja a felperesi szakszervezetnek.

Az alperesnek szakszervezeti tagsága alatt – ismerve az alapszabály rendelkezéseit – bármikor lehetősége lett volna kilépési szándékát a szakszervezet felé jelezni. Megjegyzi az ítélőtábla, a szakszervezetnek nem kötelessége 3 havi nemfizetés esetén felszólító levél küldése. A tagtól elvárható ugyanis, hogy tisztában legyen a rá vonatkozó tagi kötelezettségekkel, így a tagdíj

fizetésével, mulasztás esetére pedig annak következményeivel. Tudnia kell azt is, hogy bármikor élhet a kilépés lehetőségével, ami tagsági viszonyát megszünteti, vagyis attól kezdve nem kell tagdíjat fizetnie, így tagdíjhátralék ebben az esetben nem keletkezik és nem halmozódik fel. Nem értékelhető a szakszervezet hátrányára a tag mulasztása, vagyis ha nem jelez kilépési szándékot, tagsági viszonyát – a tagdíj nem fizetése ellenére – ezzel fenntartja.

Az alperesi állásponttal szemben bírói gyakorlat nem várja el a szakszervezettől – és bármely egyesülettől sem – mihamarabbi fizetési felszólítás küldését. Az előbbiekből következően a tagsági jogviszony a tag pusztá nyilatkozatával, külön eljárás nélkül bármikor megszüntethető, vagyis ez a tag együttműködési kötelezettsége.

A fellebbezés a tagsági jogviszony munkaviszony megszűnése miatti korábbi alperesi érvelést ugyan már nem tartotta fenn, mégis megjegyzi az ítéletábra, az alapszabály nem nevesíti a tagsági jogviszony megszűnésének esetei között az adott munkaviszony megszűnését.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes másodfokú eljárásban felmerült, jogi képviseletével összefüggő költségének megfizetésére, melynek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdései alapján, a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapított meg. Az ítéletábra a fellebbezést a Pp. 256/A. § f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2018. november 21.

Dr. Kiss Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
előadó bíró

Dr. Bálint Attila s.k.
ábrabíró